

शासकीय योजनांचे लाभ थेट लाभार्थ्यांना
पोहचविण्याकरिता राज्य स्तरावर प्रत्यक्ष
लाभ हस्तांतरण (Direct Benefit Transfer)
कृती समिती स्थापन करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
सामान्य प्रशासन विभाग (माहिती तंत्रज्ञान)
शासन निर्णय क्र. साप्रवि-मातंसं ०५४/३१/२०१६/का-३९
मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२
दि. १६/०९/२०१६

वाचा:- शासन निर्णय क्र. एमएच- ९०७/४७/२०१३-डिआयआर- डिआयटी (एमएच) दि. १७ मे, २०१३

प्रस्तावना

आधार योजना राज्यात सन २०१० पासून राबविण्यात येत असून या योजनेचा पूढील टप्पा हा शासकीय योजनांचे लाभ थेट लाभार्थ्यांना पोहचविणे आहे. त्या अंतर्गत विविध शासकीय योजनांच्या लाभार्थ्यांना देय लाभ/निधी परस्पर त्यांच्या बँक खात्यात हस्तांतरण करणे अभिप्रेत आहे.

केंद्र शासनाद्वारे राबविण्यात येत असलेल्या विविध कल्याणकारी व अनुदानित योजनांचा समावेश डिबीटी मध्ये मार्च २०१७ पावेतो करण्याचा महत्वाकांक्षी कार्यक्रम केंद्र शासनाने हाती घेतला आहे. शासकीय कार्य पद्धतींची पुर्नरचना करणे, नवीन सुयोग्य कार्य पद्धतींचा अंगिकार करणे, अधिकारांचे तसेच जबाबदाऱ्यांचे विकेंद्री करण करणे तसेच आर्थिक साधन संपत्तीचे सुयोग्य पद्धतीने वाटप करणे यात अभिप्रेत आहे. सबब, राज्य शासनाद्वारे राबविण्यात येत असलेल्या विविध योजनांचे लाभ संबंधित लाभार्थ्यांना प्रत्यक्ष लाभ हस्तांतरण (Direct Benefit Transfer) द्वारे प्रदान करण्याकरिता विविध विभागांमार्फत करण्यात येत असलेल्या कार्यवाही चे संनियंत्रण करण्यासाठी व विभागांना मार्गदर्शन करण्यासाठी प्रत्यक्ष लाभ हस्तांतरण (Direct Benefit Transfer) समिती स्थापन करण्याबाबत खालील प्रमाणे निर्णय घेण्यात येत आहे.

शासन निर्णय:-

राज्य शासनाद्वारे राबविण्यात येत असलेल्या विविध योजनांचे लाभ संबंधित लाभार्थ्यांना प्रत्यक्ष लाभ हस्तांतरण (Direct Benefit Transfer) द्वारे प्रदान करण्याकरिता विविध विभागांमार्फत करण्यात येत असलेल्या कार्यवाही चे संनियंत्रण करण्यासाठी व विभागांना मार्गदर्शन करण्यासाठी राज्यस्तरीय प्रत्यक्ष लाभ हस्तांतरण (Direct Benefit Transfer) समितीची अपर मुख्य सचिव (वित्त) यांच्या अध्यक्षतेखाली स्थापना करण्यात येत आहे. या समितीची रचना खालीलप्रमाणे राहिल.

१) अपर मुख्य सचिव (वित्त)	...	अध्यक्ष
२) प्रधान सचिव, मुख्य मंत्री कार्यालय	...	सदस्य
३) प्रधान सचिव (मातं)	...	सदस्य
४) संचालक (माहिती तंत्रज्ञान)	...	सदस्य सचिव
५) नियोजन विभाग प्रतिनिधी	...	सदस्य
६) राज्य सूचना विज्ञान केंद्र प्रतिनिधी	...	सदस्य

७) श्री. कौस्तुभ धवसे, विशेष कार्य अधिकारी, मुख्य मंत्री कार्यालय	...	सदस्य
८) प्रमुख, राज्य ई मिशन टीम (मातंसं)	...	सदस्य
९) राज्य यूआयडी नोडल अधिकारी (मातंसं)	...	सदस्य
१०) महाऑनलाईन प्रतिनिधी	...	सदस्य

प्रत्यक्ष लाभ हस्तांतरण समिती (DBT) ची कार्यकक्षा खालील प्रमाणे राहिल

- १) माहिती संप्रेषण तंत्रज्ञान (Information Communication Technology) च्या मदतीने राज्यात डिबीटी प्रक्रीयेचे प्रमाणीकरण करणे.
- २) विविध आवेदन प्रत्रांचे सुसुत्रीकरण, विभागांतर्गत कार्यपद्धतीची पूर्णरचना व विभागाच्या योजना ऑनलाईन करणे इत्यादी बाबत विभागांना सहाय्य करणे. तसेच मार्गदर्शक सूचना निर्गमित करणे.
- ३) माहितीच्य व निधीच्या सुलभ प्रवाहा करिता योजनांची / त्यातील कार्यपद्धतींची सुयोग्य पुनर्रचना करणे व त्यानुषंगाने आवश्यक पोर्टल व आयटी ॲप्लीकेशन्स निर्माण करण्यासाठी दिशा ठरविणे.
- ४) विविध शासकीय योजनांमध्ये DBT लागू करण्याबाबत करण्यात येत असलेल्या कार्यवाहीचा वेळोवेळी आढावा घेणे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१६०९१६१११४५१६९११ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने

(एम. संकरनारायणन)
संचालक (माहिती तंत्रज्ञान)

प्रत माहितीस्तव

- १) मा. राज्यपालांचे सचिव
- २) मा. मुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव
- ३) मा. मंत्री/ राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव
- ४) मा. मुख्य सचिवांचे उपसचिव
- ५) अपर मुख्य सचिव/ प्रधान सचिव/ सचिव, सर्व मंत्रालयीन विभाग, मंत्रालय मुंबई
- ६) पोलिस महानिरीक्षक महाराष्ट्र राज्य मुंबई
- ७) सर्व पोलिस अधिक्षक
- ८) सर्व विभागीय आयुक्त
- ९) सर्व महानगरपालिका आयुक्त

- १०) सर्व जिल्हाधिकारी
- ११) सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद
- १२) सर्व मंत्रालयीन विभाग
- १३) सर्व विभाग प्रमुख व कार्यलय प्रमुख, महाराष्ट्र शासन
- १४) निवड नस्ती माहिती तंत्रज्ञान संचालनालय.